

St. 7.

V Gorici, 14. februarija 1879.

Tečaj IX.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-pno vrsto:

3 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Mailing-ovi tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „Soča“ Via del Giardino V Zoratti-jevi hiši II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

V Gorici 14. februarija.

Mathieu de Ladrôme je v letošnji zimi sé svojimi vremenskimi prorokovanji veliko srečnejši od vseh časnikarskih pratikarjev. Skoro vse, kar je napovedal, se je do zdaj vresničilo: Povodnji na suhem, nevihte na morji, malo jasnih dni in mnogo meglenih, vedno spreminjanje mej snegom in dežjem, bliskanje in gromenje; vse to smo doživeli in v tem tednu celó več takih sprememb v enem samem dnevu. Ko smo brali Ladrómove prorokovanja, posmehovali smo se neverni Tomaži, in danes se zopet posmehuemo potrjevaje, da se je čudnemu proroku vse tako lepo uganiti posrečilo. Kako bi se pa morali smijati, da, na vse grlo krohotati, ako bi si bili zabilježili in bi danes prečitali vsa ona prerokovanja, katera so uže razni politični vremenoznanci skvasili in je po avstrijskih in tujih novinah raznesli—o naši ministrski krizi in o vseh mogočih prevratih avstrijske notranje in zunanje politike? Mari se je vsega tega uže kaj spopolnilo? Nič! Tam smo se vedno, kjer smo bili o času berlinskega dogovora, o katerem se je toliko ugibalo, da bode za Avstrijo osodepoln v svojih naslednjih bode uže v dobrem ali v slabem zmislu. Auerspergovo ministerstvo se je odpovedalo, odpoved je bila sprejeta — a Auersperg in tovarši so še vedno na vladnem krmilu. Najveljavnejši možje, uživajoči popolno zaupanje pri kroni in mnogih cenjeni tudi v parlamentu in mej ljudstvom, lotili se se sestavljati novo ministerstvo, a njihovo patrijotično prizadevanje je ostalo brez uspeha in zdaj smo prišli uže tako daleč, da se ustavlja državna mašina, da so prenehala najvažnejša nja opravila: Parlament ne mara zborovati, ne mara denara dovoliti, dokler ne ve, kedo bo za naprej z njim gospodaril. Stari ministri se, če se prav ne motimo, kujajo, ker so bili v državnem zboru prehudo obrani, ali pa nemajo pravega poguma, da bi zavoženo politiko zopet na pravi tir privlekli; novi možje pa se obotavljajo, ker se bojé, da bi morali za grehe svojih prednikov pokoro delati. Kaj nastane iz te zmešnjave? Na to vprašanje bo morala krona v kratkem odgovoriti. Potrpiamo in ne prorokujmo ničesar, da se ne bomo slednjic sami sebi smijali.

Nedavno smo se pritožili v našem listu, da opravila pri naši mestni sodnji kesno napredujejo in da so tedaj slabo oskrbovani pravni interesi tukajšnjih

davkoplachevalcev. Zdaj slišimo, da je ta opravičena pritožba vzbudila pozornost pristojne višje oblastni je in da pritiska na to, da bi se odsilodob nagleje poslovalo. — Vse prav in dobro in tudi prepotrebno, če hočete; — samo to nam ni prav, da nas ni omenjena oblastnija prav razumela ali razumeti hotela, ker naklada odgovornost za dosedanje kesno poslovanje — kakor gre govorica — sedanjemu uradnemu osebju. A mi se nismo v tem zmislu pritoževali, niti nismo kogar koli dolžili, da svojo dolžnost zanemarja, ker dobro vemo in se nam od vseh strani potrjuje, da gospodje sodniki in manipulanti na vse pretrganje delajo. A premalo jih je, preobloženi so in če se jim bo še večja butara nakladala, pa ne tudi pomnožile moči, po tem bo skoro lepše pri sv. Antonu v spodnjih tesnih prostorih pod ključem v svetem miru sedeti, nego v sobanah prvega in drugega nadstropja mej gorami uprašenih aktov, v vednem pričkanju z nadležnimi pravdarji in pravdoposredniki. Mesto samo kot središče deželne kupitije in obrtnije, daja mnogo več posla, nego celi drugi sodnijski okraj — zdaj pa še obsirna okolica, katera ni v pravnih ozirih na posebno dobrem glasu — in v tej okolici se je pridružila predhanskem opačjeselska županija in se ima dodati še ločniška občina. Osebjje pa se pri sodnji brzé kréi nego muoži, — in ker ni mogoče, da bi to osebjje pri največji marljivosti svojo težko nalogo tako omagalo, kakor bi bilo v intesu ljudstva in vlade neobnočno potrebnó, zadržujejo se nastaja in se množi zmešnjava in dela se velika kvar in škoda na vse strani. Od uradnikov — in naj so še tako sposobni in vestni — moremo zahtevati le toliko dela, kolikor njih moči premorejo, — od vlade pa smemo menda zahtevati, da preuravna sodnijo tako, da bo lahko popolnoma vstrczala svojemu namenu, kar se v vsakem oziru najlaže doseže, ako se za okolico ustanovi posebna sodnija in se za mestno in za okolično sodnijo odloči primerno število sodnikov in pomočnih uradnikov. Dokler se pa ločitev ne dožene, naj se vsaj pri sedanjih preturi uradno osebjje po potrebi pomnoži. Bog ve, ali smo zadosta razločno govorili, da nas ne bo zopet pristojna oblastnija krivo razumela?

Razen popa Ivana živi še troje osov v farovže na Kseli-Eperi. Divji mladec, ki goni vsak dan kozi na pašo; neka starica, ki kuhinjo i vrt upravlja i njen sin, ki je cerkvenec, posel, sel (pot), sploh vse, za kar se more modrega, pametnega moža v miriditskej župi (fari) rabiti. Ne samo da zvoni on po petkrat na dan, ali da nosi pisma bližnjemu župniku, nego on dobođe tudi nalog, da pobera desetino pri faranih, i to nej v onih krajih kaj lehka reč.

Stanovanje popa Ivana je kaj prosto. V njegovej sobi je postelja za enega samca pokrita s pisano pregačo. Na levej steni visi beneško zrzalo, pod njim prislonjen je k zidu predalnik, na katerem stoji meju dvema svečnikoma razpelo. Na desnem kraji stene njegove spalnice je stojalo, na katerem leže knjige i neki taljanski časopisi. Nad stojalom pika ura. Sem ter tja zagleda se lahko še kako sedalo, v enem kotu pa bela, lepa peč s slepicami (kahlami).

„Kedo je, od kod je neki doma ta pošteni pop Ivan? „Bil sem“ pravil ie necemu potniku, od kogar smo te črtice posneli, ubog pastir. Rodom nejsem Miridit, moja zibelka je tekla v Lješi, i nejsem se ko kristjan rodil. Moj otec Mahmud, ubožen mož, živi še dandanes i služi imanu (turškemu duhovniku) neke male mošeje (turške molilnice) v Lješi. Kolikor krati se je spomlad vračala, gonil sem kot najmlajši hiše sin čredo ovac vseh premožnejših ljeških družin na pašo v kalmetske planine. V Kalmetu stoloval je vladika (škof) miriditski, plemenit, pobožen mož, svetovalec i pomočnik krščenemu i nekrščenemu svetu. Kedar je koli v Kalmeti vabil zvon verne kristjane k

Dopisi.

Iz Štjaka, 5. februarija. (Izv. dop.) Ne spominjam se, da bi bil kedaj čital kak dopis z našega vrha. Tem ljubše mi je, da Vam morem danes o jako zanimivem dogodku poročati.

Pol leta je, kar je žalost napolnjevala tukajšnje ljudstvo, ko je zabučela bojna tromba ter klicala vrle slovenske mladenče v boj zoper krutega Turčina. Čas vse spreminja. Turk je ponižan, kristjan rešen. Tudi pri naših hribovcih se je žalost veselju umaknila, ker večina rezervistov se je vrnila iz Bosne in Hercegovine. Naj bode opomnjeno, da je težko katera občina, katera bi bila v primeri sé številom prebivalcev toliko svojih sinov v boj poslala, — kot duhovnija Štjaska. Duhovnija šteje komaj 1200 duš, a rezervistov je bilo v boj poklicanih 17. Izmed teh 17 trije še zdihujejo po mili domovini, dva sta pa častno smrt storila: eden od sovražne krogle zadet je padel 7. avgusta pri Jajcu, drugi pa je umrl 2. novembra v bolnišnici istega mesta za vročinsko boleznijo. Naj v miru počivata! Ostalih dvanajst pa se je srečno domov vrnilo. Tem dvanajstim so naši vrli pevcí združeni z 40 drugimi odličnimi občinarji napravili 2. t. m. v malo povračilo za vse prestano trpljenje, pravo narodno slovesnost. Naj v kratkem poročam, kako se je ta nenavadna slovesnost vršila!

Ob 10. uri naznaní mogočno pokanje. Za vsi v zelenjeni za radečimi kaptičami okoličani rezervisti v cerkvi zbirajo, kjer se vsi vkup vrstijo pred velikim oltarjem. Sledi slovesna sv. maša, po kateri je bila zahvaljena pesem. Med sveto mašo imel je v. č. g. vikarij slovesnosti primeren govor naslanjaje se na besede sv. Pavla: „dober boj sem bojeval, tek dokončal, vero ohranil. Zdad mi je prihranjena krona pravice.“ Da ne bi pozabili onih dveh, kojih trupli počivati v osvobojeni deželi, bile so za nju popoldne molitve. Rezervisti so se postavili pri mrtvaškem odru, ki je bil z vojaškimi znamenji krasno okinčan, v špalir. Ko so duhovni svoje molitve končali, so kaj premilo zapeli pevci žalostinko: „Blagor mu, ki se spočije.“ Cerkev bila je natlačena ljudstva tudi iz bližnjih sosednih vasi, in reči morem, da ni bilo suhega očesa pri tem ginljivem prizoru. S tem je končala cerkvena slovesnost. Ob štirih začela je pa posvetna, narod-

službi božjej, vabil je tudi mene tja neki noternji glas, kmalu sem pozabil na petek, svetek svojih otcev in ob nedeljah stal sem na cerkvenih vratih, ko so kristjanje praznično oblečeni v cerkev vreli.

Kedar nej bila cerkev prav natlačena, šel sem tudi jaz v cerkev — i sicer najrajše takrat, ko je vladika sam zbranej množici govoril, ter jo učil i svabil čuvati se greha. Dolgo nejsem ga umel, zlasti kedar je govoril o ljubezni do bližnjega in o odpuščenju grehov; a vendar nekaj noternji glas mi je pravil, da mož ima prav. Vrnovski se k svojej čredi večkrat sem sam sabo se prepiral, kedo da je večí: Allah (turški bog), ali kristjanski Bog, Mahomed, veliki prorok v Meki, ali Isos, pobožni trpin, kterega so Judje i Rimci razpeli.

Ko sem dospel jeseni se svojimi čredami v Lješ, nejso mi bili tamo više po vseči ni ljudje, ni domača hiša, ni vitka mošeja se svojim imenom, če prav je bil tudi on pobožen i veleučen mož. Vsake nedelje pobrisal sem jo skrivaje iz domače hiše i šel sem k maši v samostan svetega Antona onstran črne Drine, kder so bratje iz reda sv. Frana ljudi učili. Pop Josip se šegavima očima i z beljuhasto glavo bil je najmilnejši i meni najljubši. Kakor lečnik bil je daleč okoli dobro znan; celó muhamedani so k njemu zahajali, kedar jih je močvirna mrzlica prehudo tresla. Moje skrivne poti k menihom nejso ostale tajne i moj otec imel je zastran tega marsikako sitnost se svojim gospodom imamom, ki nej hotel trpeti, da bi jaz zahajal „k črnim djauirom z debelim trebuhom“ (tako jih je namreč on imenoval). Vselej pa vedel sem izm:

LISTEK.

Albanski župnik.

Mlad, vitko vzrastel mož je pop Ivan, plovčan (župnik) na Kseli-Eperi. Njegov farovž stoji na visokej lazini, ktero morajo Albanci (Miriditi ali Arnavti) prehoditi, ako hote priti iz svoje stolice Oroši v Drač. V levo ob cesti stoji stara cerkvice brezi stolpa. Zvon visi prosto kakor na beneških i dalmatinskih selskih cerkvah i njegov sreberni zvon doni daleč v obe dolini, kateri ti se od cerkve pred očmi razprostrate. Pred farovžem raste troje bukev, v dvoru stoje suhote za kmetijo, — za njimi pa leži umetno obdelani vrt za sočivje, vse obdaja živica, v katerem kokodakajo kokoši i druga letavina.

Pop Ivan govori tudi taljanski, i to nej čudo, kajti skoro vse katoliške župnike na Turškem vzgaja društvo „de propaganda fide“ v Rimu. A tudi oni, ki se doma od cerkvenca do župnika vzvise, morajo znati taljanski za uredno rabo i da se s tem razločujo od družega navadnega moža. Pop Ivan pa ne ume samo taljanski, ampak tudi vse, kar se nahaja v njegovih latinskih mašnih i družih cerkvenih knjigah. On ume svojim poslušalcem zlasti s katedra tako na srce govoriti, da jih zastran njih divjaštva groza lomí. Vselej vračajo se skrušenim srcem od njegovih nedeljskih pridig, — a da pri vsem tem stari ostanó, nej čudo, saj so Arnavti.

na in sicer z „besedo.“ ali bolje s koncertom, ker prepevali so le nekatere pesmi, le č. g. kaplan je v kratkem omenil zadnjih dogodkov na Turškem, ter v imenu vseh občinarjev pozdravil srečno domov prišle junake. Čeravno niso naši pevci še nikoli nastopili na odru, vendar moram pripoznati, da se so vrlo obnašali, ter prav dobro peli, ako se oziramo na okolščine. Saj zadovoljno ljudstvo jim je to pripoznalo. Ob šestih vsedli smo se k skupni večerji, pri kateri smo tudi svoje vojske pogostili. Napitnica za napitnico se je vrstila, kakor presvitlemu cesarju, generalom Filipoviču, Württembergu, Ivanoviču, pričujočim „kranjskim Jancom“ in celi zmagovalni avstrijski armadi. Tudi onih nismo zabili, kateri se zdaj združujejo po mili domovini. Med napitnicami so naši pevci z raznimi narodnimi pesmimi razveseljevali. V tej občini živahnosti je čas tako naglo tekkel, da smo se zavzeli, ko nam je zvon dvanajsto naznanjal; ali pokorni predsedniku društvenega večera razšli smo se mirno vsak na svoj dom.

Ta večer pokazali so Štjanci, da ne znajo le vinogradov kopati in zlatega vinca pridelovati, ampak tudi svoje junake slaviti, ter dostojno se obnašati. Z veseljem izrekam, da ni bilo najmanjšega nerada. Pač pa so si ohranili ta večer v spominu, in nadejati se je, da ne ostane brez nasledkov, ampak da postane dobro seme za bolj društveno življenje. Izčimiti se vtegne s časoma iz njega bralno društvo. V to pa Bog pomzi!

Iz Rifenberga, 10. febr. (Izv. dop.) Dne 2. t. med 7. in 8. uro jutro, t. j. v času prve maše, prikradla sta se dva predrzna rokovanja v mojo staro hišo št. 112, in ker je moja mati bila ravno k prvi maši odšla pustivši svojo 10 do 11 letno unukinjo Ivancko Abram-ovo samo doma, imela sta tolovaja lahek posej okraši mojo mater. Vzela sta po sili otroku ključ spalne sobe in jo odprla. Jeden teh hudobnežev po imenu Jože Licen, krojač zmerjan Kaplan, tržaški postopač, je pred kakimi 3—4 tedni okradel lastnega bolnega očeta, ter odnesel mu 98 gl.; ta je deklico popadel, držal, ter jej pretil, da jo prebode ali zaduši, ko bi hotela na pomoč klicati ali upiti; drugi pa po imenu Sorč iz Šeatvida na Vipavskem, nekda enak tolovaj, potepuh in tat, je z vetrihi (ponarejenimi ključi) vse omare in skrinje v materni sobi odprl, in odnesel, kar je dobil, to je denarno vrednost v zlatu, srebru in zlatenini, prstane itd. vsega skupaj za kakih 50 gold. Pozvedelo se je tisto jutro to dejanje četrte ure po tem, ko je bilo doprinešeno. Jaz sem koj županstvu to stvar naznanil. Naš g. župan je koj vaje; pa tička sta jo bila brzo pobrisala čez Pedrovo na Kras, ravno na tisto stran, kamor ju nij nobeden zasledoval.

Naš g. župan jo je tudi osebno udaril za njima proti Komnu do tamošnje žendarmijske postaje, od koder je žendarski načelnik g. Peter Pirker mahoma odposlal vse svoje može na razne kraje; sam pa se županom vred, se naglo podal do krčmarja pri Št. Tilhu. Tam dospel pozvedela sta od krčmarja, da sta bila ravno enaka tička zajterkovat pri njemu pred komaj četrte ure, in da sta jo potegnili proti Gorjanskemu.

To pozvedši, si g. Pirker koj voz najme, da napreči ter se brzo na Gorjansko in naprej do Proseka odpelje, povpraševaje ljudi na cesti po beguncih; in sledil jima je do Gabrovice še precej dobro. Ker sta se pa blizo Gabrovice po polju proti Nabrežini zasuknila, zgubil je njuni sled in podal se na Prosek, to žendarmom naznaniti in od tam do Nabrežine. Pozvedel je tamkaj, da krojač Jos. Licen odpeljal se je po železnici v Trst, na kar je on policiji v Trst telegrafoval, ki ga je koj na postaji zasačila. Sorč je pa

sliki si kako izliko, da sem mogel z onimi pošteni redovniki v dotiko priti.

I tako postal sem prav nesrečen mladenec; ne sem bil ni kristjan, ni pagan, ni človek, ni žival. Pomiloval sem i svojega očeta i imana, ki nejsta vedla, zakaj da je Bog svet i človeka vatvail, — a koncem koncev bil sem slabši od njiju, kajti bil sem muhamedan i v duši svojej sovražil sem koran i njegovega proroka. Tako so tekli moji dnevi nekoliko mesecev naprej, i najbrže ostal bi bil pastir v svoje žive dni, ako ne bi bila neka nesreča iztrgala me iz nedrij domače družine i privedla me tja, kder sem dan danes.

Imel sem sestro, — večer jej spomin! Bila je mlada, lepa i mila ko grlica. Njeno srce je bilo sama dobrot, sama ljubezen, i za to je bila nesrečna... Vrgla se je v naročje necemu mlademu muhamedancu, s katerim se je od mladih nog poznala. Vi veste, — tako je rekel pop Ivan omenjenemu potniku, — da je v našej deželi zavodba deklet eno največjih hudodelstev. Zvodnik zapade smrti, da se ga le ugrabi, i njegova družina nejma ni pravice do krvne osvete. Če prav je po običajih naše zemlje velika sramota, slabotni ženski božji tvor gnjaviti, kaznuje se vendarle zavedena ženska strahovito. Od domačega ognjišča zapadena, zapade ljudskemu maščevanju i često biva taka ženska kamenovana.

od Nabrežine proti Furlaniji pete odnesel, in je do slej še neznan, če je že v pesteh. Nijsem v stanu povedati, s kako marljivostjo in iskrenostjo se je g. P. Pirker za to stvar potrudil, vreden je vsakakor občne javne hvale in zahvale. Če še kaj pozvem, Vam koj poročim.

I. L.

Iz Otlice 12. febr. (Izv. dop.) 11. t. m. ob 7. uri zvečer je udarila strela v zvonik, kateri stoji komaj 7 metrov od kaplanije—in ga je na verhu in na sredi poderla—en del cerkvene strehe je proč odnesla—kor in en del prednje stene je poderla, in raztreščila da leži več vozov kamenja pred cerkvijo, — pa tudi 100 metrov proč se je odlučil kamen, ki tehta 100 kilogramov; enaki kameni leže pred kaplanijo. — Po cerkvi je vse razmetano. — Obok (velb) je še dober, a drugo je vse narazen, škoda je velika. Gospod D. se je ravno k večerji vsedel, dekla je bila v kuhinji, ko blisk vdari, hipoma so bile vse sobe in kuhinja sé steklovino in kamenjem nasmešene.—K sreči, da ni nobenega poškodovano. Deklo je bilo tako omamilo, da si ni mogla nič pomagati — G. D. je bil bolj terden, ogledal je hitro vse sobe. Ker so bila vsa okna razbita, je strašanska nevihta notri dež gnala, da je bilo vse pod vodo.

Kakov strah pa je obšel gospoda, ko je vrata odprl in je videl strašansko kamenje pred vratami ležati.

Zdaj pa nekaj drugega. Že 50 let je od, kar se pripravajo naši občani, ali in kako bi cerkev razširili. Občina je zelo recepljena—Dol, in Otlica. — Otičani hočejo cerkev razširiti—Dolani pa jo hočejo na Dol preložiti, česar cerkvena postava ne dopusti—pa tudi erar kot zavetnik ne. Tako so si bili Dolani in Otičani uže dolgo let navskriž in se niso mogli porazumeti. Sveti Elija pa je v enem trenutku vse spremenil.—

Iz Trsta, 7. febr. (Izv. dop.)* (Lahonski oklici. — † Baron Pascotini. — Faliment. — Čitalnica.) — Zopet vam imam poročati o izdajalskih oklicih, katere trosijo lahoni po Trstu in Istri. V teh okolicah ker naravnost izražajo upanje, da pride na spomlad čas odrešenja neodrešene Italije, da Avstrija je uže prav blizo propada itd. Torej na spomlad bomo videli tukaj rudeče srajce Garibaldincev, to bo kaj posebno fletnega, dobili bomo v Trst italijanskega „Sindaco“ in naši mestni očetje à la Hermet in tovarši bodo na glavnem trgu iz balkona mestne palače proklicali, da smo odrešeni.

Kaj je proti „Edinosti“ obljubil, da bode te kraje branil do zadnjega moža in do skrajne meje proti vsakemu napadu in še dostavil, da šteje na Slovane, kateri so v južnih deželah Avstrije v ogromni večini in na katere se on trdno zanaša. Te besede je cesar govoril v prav neoficijalnem pogovoru s poslanci „Edinosti“ in so gotovo tako važne, da vam jih poročati moram. Naši poslanci pri cesarju bili so sploh jako zadovoljni s sprejemom in so prinesli dosti nade s seboj, da se bode v Avstriji kmalo tako spremenilo, da bomo imeli mi Slovani boljše stanje, nego smo je do zdaj. Pustimo tedaj našim lahonom veselje, da tiskajo oklice, saj to je jako po ceni, pa ne stane dosti korajže.

V pondeljek umrl je v Trstu jako imeniten mož, Baron Pascotini v 82. letu. Bil je patricij tržaški in za Trst jako zaslužen mož, ker je dostikrat posredoval med vlado in mestom, kajti njegova beseda je posebno pri cesarju dosti veljala, ker njegov patrijotizem bil je dokazan. Služil je vladi 42 let in dospel je do jako visokih služeb, bil je delegat, civilni namestnik v Milanu leta 1848, leta 1859 vodja tržaške

* Zadnjič zopet prekeeno prejeli. Ured.

Moje sestre nej zadela sicer ta, ali zadela jo je druga nesreča. Zvodnik pobrisal jo je na planine i nihče ne vé, kaj se je z njim dogodilo. Ubogo deklet imelo je hude dni. Samo ena sestra moje matere in jaz sva bila pri njej, ko so njem roditelji, bratje, sestre i druzi sarodnici z njo hudo ravnali. Skoraj da je bila obupala. Padla je v hudo otožnost i strahovita mrzlica tresla jo je od dne do dne vedno strastnejše. Tekel sem k vsem znanim mazilaricam, celo k pobožnim patrom k sv. Antonu, a vse nej nič pomaglo. Uboga reva od vseh zaničevana, od vseh zapuščena hirala je više i više, i neke nedelje za rano reče jej potrpežljiva čuvarica: „danes bode konec tvoje trpenja“.

Obup zgrabil je i mene, kajti do takrat sem še vedno se nadejal, da ozdravi. Molil sem k Allahu i potem h kristjanskemu Bogu, a pomogla nej ni ena, ni druga molitev. V strahu, ki me je spreletel, tekkel sem k maši v cerkev sv. Antona. Hotel sem pohoditi popa Josipa, da bi od njega zadnje rešitve lek za bolno sestro izprosil. Stopim v razsvetljeno cerkev; bil je velik katoliški blagdan. Veliko mnoštvo ljudi, praznično oblečeno, poslušalo je pazljivo besede svojega vladike, ki je bil zastran velicega praznika prišel iz Kalmeti k sv. Antonu mašo brat. Predikoval je o onej prešestnici, o ktorej piše blagovestnik sv. Ivan,

da so jo lokavi Farizejci privlekli k Isokrstu, da bi ga namestništva in je šel leta 1860 v penzijo kot dvorni svetovalec. Voljen je bil po tem v tržaški mestni zbor, in v drž. zbor in do lanskega leta je opravljal tudi službo vladnega komisarja pri Lloyd-u. Slovencem bil je skoro zmerom pravičen, posebno pa v mestnem zboru, zarad česar so ga tudi naši okoličani spoštovali, in je torej vreden hvaležnega spomina. Mož je rad pomagal ubogim, pa vedno tako, da levica nij videla, kar je z desnico dal, faktično je to, da pri vseh visokih in mnogih službah nij zapustil premoženja, akopram je živel prav navadno, skoro skromno. Da je bil obče priljubljen, dokaz je bil včerajšnji pogreb; katerega se je vdeležilo vse, kar je imenitnega v Trstu od namestnika do zadnjega uradnika, generali in celó škof sam je spremlj raket na stopnicah cerkve sv. Antona, kar se mora smatrati kot nenavadna čast. Občinstva pa je bilo na tisoče, tako sicer da Trst nij videl več takega pogreba, od kar je umrl ranjki priljubljeni škof Legat.

Te dni smo imeli zopet en velik faliment v Trstu, falirala je obče spoštovana trgovska kuća „Schröder“ in sicer na tak način, da se vse čudi. Pasiva znašajo čez 600.000 gold., aktiva pa komaj 50.000 gold., in ta hiša je slovela kot najpoštenjša in solidniša v Trstu. Ta slučaj bode zopet močno pretresel kredit našega trga, kar je le obžalovati.

Te dni je došla neka ladija iz Črnega morja; na ladiji so nekda nekateri bolni ljudje in boje se, da so okuženi, zarad česar je morala ladja jadrati v Lazaret, da prestane kvaranteno. To je danes le govorica, za resnico ne morem porok biti ker ljudje radi pretirajo.

V nedeljo je bil občni zbor v čitalnici tržaški; zbor je prenaradil nekatere točke pravil in izvolil nov odbor. Izvoljeni so gg. Polič za predsednika, Dolenec za podpredsednika, Jereb za tajnika, Ranec za denarničarja, Šilc za gospodarja, Žbona za knjižničarja, odborniki: Mankoč Jos., Lombardič in Martin Vadnol. Nadejati se je, da bode zdaj čitalnica prav dobro napredovala in da bode nov odbor storil svojo dolžnost.

Politični pregled.

Z DUNAJA. Ministerska kriza je stalni predmet na dnevnem redu notranje politike. Menili smo uže, da dobimo danes ali jutri novo vlado, a namesto da bi se stvar razplela — se le še huje zapleta. Grof Taaffe si je mnogo prizadeval, je mnogo pregovarjal možé svojega političnega verospoznanja, — je sploh vse storil, kar je bilo v njegovi moči, da bi zadostil častnemu cesarskemu naročilu ter na krmilo spravil tako vlado, katera bi ustrezala kroni, pa ne žalila ob enem ustave in nje privržencev — mariveč, kolikor mogoče, spravila narode in spolnila njih opravičene zahteve, — a mož se je trudil za stonj, notranja politična štrana je prehudo zamotana — Taaffe je ni bil kos razmotati, ampak se je rajše vrnil na svoje mirno mesto kot namestnik najzvestejše dežele v Inšbruk. Ustavoverni listi pripovedujejo, da je vrnivši se opozoril na Stremajerja, kateri bi v sedanjih razmerah z najboljšim uspehom novo vlado sestavil. To je pač ustavovercev „pium desiderium“ — ali pa grenka ironija, katere se ni mogel plemeniti grof ubraniti, ko je videl,

ga skušali. Farizejci zahtevali so po Mojzesovej postavi, da se ima preseštnica kamenovati. Isos jim je pa odgovoril: „Kedor je od vas brezi greha, zalučaj nanjo prvi kamen“ — i Farizejci odšli so osramočeni.

Te besede ganole so me tako, da ne mogo izreči. Imel sem v duši svojej strahovit bor, — i ko je vladika izrekel Kristove besede: „hodi i ne greši več“, objela me je neka taka skrivna moč, ki je ne mogo imenovati, ne mogo popisati. Prodrem naglo muožico, pririjem se do vladike i padem pred njim na koleni. Kaj sem govoril, kaj sem takrat mrmral, ne vem več, — ali strastno poželenje obupane duše, obupanega srca govorilo je iz mene, — prosil sem, da me vladika krsti i sprejme v naročje kristjanske cerkve. Vera, ki brani prešestnice, zavedene ženske, toraj tudi mojo zapuščeno, pregnano sestro mora biti bolja, nego vera na Allah-a i njegovega proroka!

Ob istej uri preminola je uboga moja sestra. Jaz sem pa odšel v Rim, postal sem mašnikom, prišel sem v te divje kraje kakor župnik, kder učim svoje ljudi dan na dan, da vsak „še tako trdovraten grešnik lahko dober kristjan postane.“ — Dragi bralče! sedaj več, kedó da je poštovani pop Ivan. Vzdrami se, posnemaj tega bivšega muhamedanca!

Lukavečki,

da so njegove najboljše nade, spraviti pošteno avstrijsko vlado na čelo, po vodi splavale. Mej tem počiva državni zbor in zaostajajo najvažnejša državna opravila; celó državni proračun se ne more ustanoviti. Zato je zopet počila govorica, da vtegne vendarle Auerspergovo ministerstvo ostati, ker je vsaka druga vlada v sedanjih razmerah nemogoča, ako se na vrat na nos — ne preoberne ves državni sistem.

Tudi unkraj Litave se maje ministerstvo; ogerski državni zbor ni nič kaj zadovoljen s Tisom; dokaz temu je, da je ne davno pri glasovanju se silo zmagal s 14 glasovi večine. — Vsak — in naj je še tako boren in priprost politik — vidi, da tako ne more dalje iti — a kam se krona slednjič nagne in kako pojdejo stvari naprej — to sam Bog ve.

IZ RUSIJE. Zadnja poročila o kugi iz Astrahanske gubernije so jako tolažljiva. „Golos“ javlja dne 10. t. m.: Pozvedujemo po uradnih in privatnih telegramih, da je kužna bolezen čistoma nehala; uže več dni ni v celi guberniji nikdo obolel. Zadnji bolniki v Selistrenu so okrevali. — Rusko-turški mir je slednjič podpisan. Vojske se vračajo iz Rumelije domov. Odkazan jim je pot skozi Dobručo; v Besarabiji se ustavite dve diviziji pešcev in dve kozakov.

RUMUNSKA vlada se je uže zopet zamerila Rusiji in sicer za to, ker je izdala na svojo roko ostre zdravstvene naredbe zoper vvaženje kuge. Zlasti, da so se prepovedali železnični vagoni I. in II. reda skozi Rumunijo vračajoči se ruski armadi, — smatra kot znamenje mržnje proti ruskim oficijem. Da je general Angelescu trdnjavo Arab Tabia zasedel, je tudi Rusijo užalilo, ker ni bila stvar poprej po diplomatskem potu razsojena. Sicer se mora reči, da se Rumunija nekako neprevidno obnaša nasproti svojemu mogočnemu zavezniku.

IZ PARIZA se poroča, da so socialisti Gambettu v pismih sé smrtjo grozili, ker je prepovedal novinarjem, javljati socialistične članke.

Domače stvari.

P. n. gospodom društvenikom „Slavca“ resna beseda. Ko se je pri predzadnji odborovi seji odbor konstituiral, razvil je sedanji gospod predsednik nekako svoj program gledé postopanja njegovega kot načelnik društva. Stan društva ni sijajen, bil bi pa lahko, ako bi društveniki hoteli svojo dolžnost storiti. Gospod predsednik je vse to sé zadosti čestnimi, pa resničnimi barvami narisal, ni bilo drugače, da so tudi odborniki žalostno resnico priznali morali.

Naročeno je bilo enemu zmed odbornikov „resno besedo“ spregovoriti v tej podobi, kakor jo po prijaznosti prinaša današnja „Soča“. Ta beseda, kakor je resna, je tudi zadnja. Odbor je namreč po tehtnem prevdanku sklenil, še to leto svojo srečo poskusiti in društvo voditi. Če bi pa tudi letos vsi dosedanji opomini in ta poslednji nič ne koristili, primoran bo, kar že zdaj naznanja, pri prihodnjem obnem zboru nasvet staviti, naj „Slavec“ — neha živeti.

Zadnji, sicer slabo obiskovani občni zbor, je soglasno sklenil spremembo pravil, vsled katerih zdaj podporniki plačujejo po 1 gl., pevci pa po 50 kr. na leto, in to majhno svoto zamorejo še v obrokih, tudi najmanjših odrajtovati. Postavili so se peverjeniki, prevideni s primerajimi polami v namenom, da bodo odbor podpirali. Do društvenikov gre tedaj prva resna beseda, naj svojo dolžnost storijo s tem, da primerno majhne zneske redno plačujejo, in kolikor mogoče tudi ne majhne zastanke poplačajo. Vsak mesec pride vsakemu manj ko 10, oziroma dobre 4 solde plačati, kar zamore gotovo vsakdo storiti, ako ima le dobro voljo. Druga beseda velja gospodom poverjenikom. Naj si dajo nekoliko truda, od časa do časa pri društvenikih poprašati za doneske, naj bodo zadovoljni tudi z majhnimi, in naj na ta način nabrani denar brez posebnega opominjevanja društvenemu blagajniku kakor naglo mogoče, dopošljejo. Le na ta način, ako društveniki svoje doneske redno odrajtujejo in poverjeniki nekoliko za redno plačevanje skerbijo, bo odboru mogoče izročeno mu nalogo tudi častno izvrševati. Naj pomislijo dotični, ki sé svojimi zastanki zavirajo življenje edinega pevskega društva na Primorskem, da vsled take malomarnosti bi društvo moralo propasti, katero komaj nekaj let obstoji, akoravno se je zanj toliko že žertovalo. Odbor se tedaj nadeja, da ta poziv gospodom društvenikom ne bo bob ob steno, ampak da se bodo požurili svoje doneske naglo plačevati. Pomlad se bliža, čas za slavce prihaja, pri-

pravite toraj društvu „Slavec“ neobhodno potrebne denarne hrane; rad bo zapel, spolnite gospodje društveniki svojo dolžnost, drugače bo prišlo žalostno vabilo k — pogrebu. Toraj na noge!

Monsignor Kumar, župnik pri sv. Ignaciji v Gorici, se je odpovedal svoji službi in stopil v Rimu v mniški red Trapistov.

Slovesno sprejet je bil včeraj v Šempetru novi dekan, v. č. g. Peter Kobal. Pritrkavali so in streljali s topiči od ranega jutra do noči. Krasen, v zelenje ovit slavolok z napisom „Dobro došli“, narodne, deželne in cesarske zastave po hišah, maje pred cerkvijo itd. vse to so preskrbeli Šempeterci v znamenje svoje posebne radosti.

Emigracija v Ameriko. Slav. c. k. okrajno glavarstvo v Gorici nam je naznanilo z dopisom 6. t. m. št. 1391 zopet nekoliko družin, katere so se oglasile za preselitev v Ameriko. Dotični očetje so: Tomsič Stefan iz Bilj h. št. 154, Primožič Luka iz Peči h. št. 4, Peter Malič Jožefov (sam za se) iz Bilj h. št. 117, Cuk Erance iz Bilj h. št. 25, Silič Luka h. št. 43 in Kogoj Ivan h. št. 16 tudi oba iz Bilj. —

Čudno vreme. Pretekli terek smo imeli pravo aprilovo vreme: Zjutro oblačno in dež, kmalo potem jasno in prijetno, kakor sredi pomladi; proti večeru se je zopet zamrenilo nebo; — proti sedmi dež, toča, blisk in grom, ob 9. vedro, sé zvezdami obsejano nebo; ob 11 $\frac{1}{2}$ do polunoci vihar z bliskom in gromom — pa tudi ledeno zrnje, kakor o času poletne vročine. Pravijo, da je bil družega dne ob 2. uri popold. mali potres.

Vabilo k plesni veselici, katero napravi Solkanska čitalnica v nedeljo 16. svečana t. l. v Verdikon-ovi dvorani. Začetek ob 7. uri zvečer. Nedruštvenikom ni dovoljen vstop brez vabila.

Čitalnični odbor.

Vabilo k veselici, katero napravi Vertobjanska čitalnica dne 16. februarja 1879 v Lasičevi dvorani. Program: 1. Petje. 2. Deklamacija: „Ljudmila“. 3. Petje. 4. Stara mesto mlade, vesela igra v 1 dejanji. 5. Petje. 6. Garibaldi, gluma v 1 dejanji. Ples. Vstopnina 20 kr., sedež 10 kr., vstopnina k plesu 1 gl. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Odbor.

V Ajdovščini, edinem znamenitem obrtniškem kraju v slovenskem delu naše dežele, snujejo nekda delalsko društvo. Imena snovateljev nam dajejo poročilo, da bo iz te moke kaj kruha.

Katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu bo imela svoj prvi občni zbor drugo predpepelnično nedeljo, dne 16. februarja zvečer ob 5. Po zboru bo domača zabava.

Kobariška čitalnica napravi besedo 16. februarja 1879 v g. Žganovi dvorani. Spored: 1. Govor. 2. Slovan, poje zbor. 3. Romarica, deklamacija. 4. Lahko noč, četverospjev. 5. Brati ne zna, burka v enem dejanji. 6. Sto čutiš, poje zbor. 7. „Sam ne ve kaj hoče“ dram. gluma v enem in 1/8 dejanja. 8. Venček narod. pesni poje zbor. Po besedi ples po navadi. Vstopnina k besedi 20 kr. Začetek točno ob 7. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Narodna čitalnica na Brežini priredi dne 23. februarja t. l. večerno zabavo v g. Grudnovej hiši s sledečim sporedom: 1. Pozdrav govor. 2. Domovini zbor. 3. Lahko noč četverospjev. 4. Oj Banovci, zbor. 5. „Poštena deklica“, šaloigra v enem dejanji. 6. Ples, pri katerem svira tržaški septet Brešan. Vstopnina k igri in petju društvenikom prosta, neudom po 20 kr. k plesu gospodom brezpogojno po 1 for., damam prosta. Začetek točno ob 6 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. K tej veselici najuljudneje pozivlja Odbor.

Rihenberški rodoljubi napravijo v nedeljo 23. t. m. v Licenovih prostorih besedo s petjem, glediščno igro in plesom.

Razne vesti.

Pomoč zoper diphteritis. Dopisnik „Vict-Ztg.“ piše: Ako bi se katerega lotila diphteritis (bolezen v grlu, za katero pomira toliko otrok), naj se nikar ne prehuje ne ustraši, ker se ta bolezen lahko in naglo prežene. Ko je ta bolezen pred nekaterimi leti na Angleškem razsajala; spremljal sem d. r. Fielda na popotovanju, da bi se prepričal njegovega čudodelnega zdravljenja, ko je drugim zdravnikom naj več bolnikov pomiralo. Sredstvo, katero je tako naglo pomagalo, bilo je priprosto. Rabil ni družega, kakor uprašeno žveplo in peresno cev; s tem je ozdravil vsacega bolnika brez razločka. Usul je vrhano žličko žvepla v kozarec pola vode in je v njem s prostom in ne sé žlico mešal, ker se žveplo ne amalgamuje (spoji) naglo z vodo. Ko je bilo žveplo zmešano, velem je grgrati in v 10 minutih je bil bolnik otet nevarnosti. Žveplo pomori v malih trenutkih vsako bažo glivic bodi na ljudeh, živalih ali rastlinah. D. r. Field priporoča, naj se voda ne izpljuva, ampak požira. V izvanrednih primerljajih, ko je bila vnetica v grlu uže

presilna in se tedaj ni moglo grgrati, pihal je žveplo skozi peresno cev v vrat in ko se je vneto koža skrčila, velem je grgrati. Če bolnik ne more grgrati, naj se vzame živ ogeč in vtrosi na-nj nekoliko žvepla, kojega sopar naj bolnik v sé diha. Tudi je dobro, da se bolnikova spalna soba sé žveplom pokadi.

Za ta pripomoček ne prevzame „Soča“ sicer nobenega poročstva, a ker se diphteritis tako pogostoma v naši deželi prikazuje in ker smo brali, da so na Italijanskem celo po vaseh, kder je bilo več diphteričnih otrok, žveplo užigali, zdelo se nam je vendar primerno, stvar objaviti. Naj poskuša, posebno kdor je v nevarnosti, pa mu ni mogoče iskati zdravniške pomoči. —

Hitra sodba v Bosni. Ker so se v Bosni v več krajih prikazovali roparji, proglašila je deželna vlada bosenska hitri sod meseca januarja zoper vse roparje, požigalce in morilce. Dva dni po tem proglašenju ujeli so uže 14 roparjev, ki so v okrožji pri Vlasenici in Srebrnici ropali in jednemu kmetu vkrjali 1700 gl. V dolenji Tuzli se je napravil za tamošnjo ječo šator, in dne 29. m. m. odpeljali sti dve kompaniji vojakov ujetnike v šator, kjer se je preiskava pričela. Vsi ujetniki so svoj zločin priznali. Dne 30. januarja so bili vsi na smrt obsojeni, razen jednega dečka 14 let starega, za katerega življenje so vsi obsojenci kleče sodnika prosili. Jeden obsojenec je od bolesi zblaznel. Na to so vseh 13 obsojencev odpeljali k bližnjemu griču, vsakemu zavezali oči z ruto in pred vsacega postavili so sé štirje vojaki. Na ukaz poveljnika so zdajci vojaki ustrelili, in 13 ljudi je nehala živeti. A nekateri so bili še živi, in na te se je toliko časa streljalo, da so bili popolnem mrtvi. Na nekatere se je moralo 8 krat ustreliti. Pri izvrševanju te razsodbe gledala je velika množica ljudi.

D. r. Lovre Monti, dalmatinskih Hrvatov zastopnik v državnem zboru govoril je junaki v seji od 21. pr. m., ko se je razpravljalo o berolinskeji mirovni pogodbi. Rekel je, da treba Bosno z Heregovino Dalmaciji i Hrvaškemu pridružiti i tako stvoriti močno kraljevino, kder bi bil narod zadovoljen i gospodar v svojej hiši. Ako se bode i nadalje hotelo ponemčevati, poitaljančevati ali madjariti nas, onda da čemo mi gledati, da dobodemo pomoči od zunaj, i takrat da ne bode dobro ni Nemcem, ni Taljanom, ni Madjarom. Živel gospod Monti! od srca si govoril vsem avstrijskim Jugoslovanom! N. Sl.

Jadna mati, ki si je na srci gada odgojila. Nej temu davno, privedel je Lloydov paroplov iz Dalmacije nekoliko zločincev za koperske temnice. Mej njimi vam je hudo dete, ki je komaj štirinajst let prevailo. A kaj je storilo? Svojej rojenej materi odsekalo je glavo, mej tem, ko sta jej mlajša dva brata roki držala. Grozno!

Po ceni denar. Pred nekoliko časom je dobilo več ljudi boljnih stanov na Dunaji in po drugih krajih Avstrije pisma z naznanili, da se je v Münihovem na Bavarskem združilo več usmiljenih bogatinov v to, da bi pošteni in pridni trgovcem, fabrikantom, posestnikom, pa tudi uradnikom, ki bi bili v začasni denarni zadregi, pomagali z denarnimi posojili. Za Avstrijo je bilo za zdaj namenjenih 300.000 gl. Posojila bi se bila dajala pod sledečim pogoji: a) ne manj ko na 4 in ne več ko na 24 mescev; b) na menjice za 130 in 120 dni, ki se pa podaljšujejo do prej pogojenega obroka; c) obresti za 4 mesece se plačuje po 4 od sto, a naprej za vsako menjico. Posojilo bi sploh ne smelo biti manjše ko 500 gl. in ne presegati 5000 gl., pa se to tudi da premeniti po pogovoru. Za stroške pozvedovanja ima vsak, ki prosi posojila, svojemu pismu priložiti: 3 gl., če prosi za 500 do 2500 gl., 5 gl. pa, če prosi več. Če se mu posojilo dovoli, se mu ta znesek vračuni pri obrestih, ako pa bi se mu po tem, kar se od njega pozve, posojilo ne moglo dovoliti, dobi toliko nazaj, kolikor ostane od stroškov pozvedovanja. Konec pisma se je glasil: „Obrnite se toraj zaupljivo do nas in bodite prepričani, da se bo vsaka poštena prošnja kar najbolje mogoče pretresala Martin Helmer.“ — Ta sleparija pač ni nova, a vendar se je vjelo več ljudi na limanice. Kakor se je zdaj pokazalo, je več sto ljudi poslalo prošnje s priloženimi 3 ali 5 gl. in obrestmi od zahtevanega posojila za 4 mesce naprej. Ko je Helmer imel ta denar v žepu, podal se je na Dunaj, nadaljevat to, kar se mu je v Münihovem tako dobro obneslo. Tu si je dal ime Ludovik pl. Spanecky, vendar mu je tu njegovo početje ustavila policija, ki mu je prišla na sled po njegovi ženi, ktera se je preveč bogato obnašala in bivala v neki gostilnici prve vrste pod drugim imenom. Preiskava, ki se zdaj vrši, je pokazala, da je slepar moral na ta način dobiti velikanske zneske denarja, koliko, se pa še ne ve. Pravo njegovo ime se je zdaj tudi že zvedelo. Po rodu je Prus in plemenitaž, oče njegov v pruski armadi na visoki stopinji. — Čudno, da iz Prusije pride k nam toliko sleparjev in goljufov!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gosp. Rodoljub v Bovcu: Za danes nam je premajhno prostora; pa prihodnjic. — G. dopisnik iz Berij: Tudi tako, — Obema pa lepa hvala.

Poslanica.*)

Slavnim cerkvenim oskrbnistvom.

Z naznanili in članki, ki sem jih v tem listu objavil o svojej tvornici voščenih sveč, nisem nikdar nameraval manjšati pravo zaslugo drugih tvornic in njih dobrih izdelkov.

Da slovi katera tvornica uže dve stoletji, kaj to dé, ako ta tvornica, ali kateri nje opravnik na prodaj ponuja slabo blago?

Jaz se bojujem zoper tako slabo blago in ne zoper dobro—in se bom pošteno bojeval v svojo obrambo, kajti moja čast in korist zahtevata, naj ne dopuščam, da bi odvracala kupce od mene taka konkurenca, koje moč tiči v slabem blagu, katero se seveda lahko po nižji ceni prodaja.

V poprejšnjih časih ni bila posebna zasluga izdelavati sveče iz čistega voska, ker je bučelni vozek iz mnogih vzhodnih strani v velikih množinah dohajal, in je bil tedaj po tako nizkih cenah, da ni nihče na surogate ali ponarejeno blago mislil in je tudi poznal ni, kakor ni pred 30 leti še nikdo mislil na umetna vina.

A zdaj, ko je cena bučelnega voska vsled pičlih pridelkov jako po-kočila in ker se je število svečaric silno pomnožilo, so tudi stoletne tvornice prisiljene, poprijeti se izdelovanja sveč po novih načinih.

Ti novi načini pa niso morda privilegij ene ali samo nekaterih tvornic in se ne pečajo samo z izdelovanjem sveč iz čistega bučelnega voska, ampak za-vedajo posebno tiste niže ali slabe vrste, kate-tere jaz spodbijam, kajti tako blago ne more in ne sme pod krinko stoletnega slustva konkuren-cije delati mojim boljšim izdelkom.

Tudi jaz poznam napredek umetnosti in znanosti in sledim za njim (to dokazujejo odlikovanja na raz- nih razstavah), toda ko se jih poslužujem, ter ne zao- stajam za drugim, ostajam vendar pri svojem načelu prodajaje vino za vino in vodo za vodo.

Toda tako ne ravnaajo vsi, in če sem v svojem članku od 15. januarja t. l. opozoril slavna cerkvena oskrbnistva, da moje sveče niže vrste (zmes) so ena- ke tistim, katere se prodajajo v Korminski zalogi kot sveče iz čistega bučelnega voska, go- voril sem s prepričanjem, ne da bi obrekoval; mari- več naznanil sem dejansko resnico, katero lahko vsak čas dokazem.

Hranim v svojih rokah in pokažem lahko vsake- mu, kogar bi vtegnilo interesirati, izjave raznih čast. cerkvenih oskrbnistev, katera so mi izročile sveče v- kupljene v zalogi Palla v Korminu kot čisti vo- zek I. vrste.

Te sveče, na katerih je vtisnjen pečat dotičnih oskrbnistev, dal sem po zvedencu preiskati in sicer po veleučenenem gosp. doktorju Francetu König-u profesorju na deželni kmetijski šoli v Gorici—in njegova sodba (katero hranim in jo lahko vsakemu pokažem) dokazuje popolnoma resnico moje trditve.

Jaz prodajam sveče iz čistega bučelnega voska za sveče iz čistega bučelnega voska, in sveče iz zme- si za sveče iz zmesi.

Da bi bili drugi tudi tako delali, ne bilo bi tre- ba nobene polemike, katere sem se moral poprijeti, ker ne morem dovoliti, da se mi odvrčajo stari ljubi kupci, katere želim iskreno pred nepošteno konkuren- cijo obvarovati. *)

Alojzij Bader.

V Gorici 28. januarja 1879.

*) Uredništvo ni odgovorno ni za obliko ni za zadržaj.

**) Nekateri se pritožujejo, da je stenoj (taht) v voščenih svečah predebel. Toda pri voščenih svečah je to neobhodno potrebno, ker obstoje iz jako goste snovi, ki bi se sicer prav lahko razcedila.

Oznanilo.

Prav prostorna, z. št. cunjo ali drugo obrtnijo primerna hiša z vrtom v Šem- pasu se daje pod prav ugodnimi pogoji v najem.

Več o tem se izve pri uredništvu.

Javna dražba.

Vsled sklepa c. k. okrajnega šol. sveta se bode zidala nova šolska hiša na Gorenjempolji pri Kanalu. Stroški so prevdarjeni na gl. 3427.52.

Javna dražba bode v Gorici v uradni c. k. okrajnega šol. sveta dne 13. marcija t. l. ter se prične ob 11. uri in sklene o polučne.

Do 11. ure zjutraj istega dne se spreje-

majo pismene ponudbe napravljene po obče ve- ljavnih načelih.

Načert, prevdarek in drugi pogoji so raz- stavljeni pri podpisnem uradu od 1. do 13. marcija t. l. od 8—12, in 3—6 ure.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici, 13. februarja 1879.

Važno naznanilo prečastiti duhovščini.

Moja umetna znajdba se ne boji kon- kurencije.

Po dolgih in trudapolnih skušnjah po- srečilo se mi je pozvedeti, kako se da po u- metnem načinu očistiti in trajno ter blis- keče svitla narediti razna cerkvena oprava: medena, steklena, sreberna, posrebernjena, zlata in pozlačena; kako se olepšuje marmor in kako se ozaljšujejo na platno slikane podobe.

Nadejam se, da bode prečast. duhov- ščina to neprecenljivo znajdbo — ki se je do zdaj težko pogrešala, radostno sprejela ter me z mnogimi naročili počastila. Posebno vtegne še to ugajati, da sem pripravljen na zahteva- nje prečast. gospode duhovnike, pa tudi cer- kvenike podučiti, kako se dotična dela o- pravljajo.

Vzel si bodem čast, da se s časoma pri prečast. duhovščini osebno oglašim.

Ako bi se mojega dela o priilki cerkven- nih praznikov ali o posebnih svečanostih po- trebovalo, postrežem prav rad in naglo.

O do sedaj končanih delih imam prav častna spričevala, katere sem vselej priprav- ljen pokazati.

V Ajdovščini na novega leta dan 1879.
Tone Cajlar.

Občno mazilo za usnje

KAROL RUSS-OVO.

Od vis. c. k. ministerstva za deželno brambo skušan in pri c. k. vojski vpeljan ter priznan kot najboljši pripomoček za ohranitev usnja.

Solni, črevlji, usnja na kočijah, jermenje, naj je še tako trdo, suho, popocano, postane, za to se ga- rantuje, če se le enkrat namaže, volno, elastično, popol- noma nepremočljivo, temno-črno in svitlo in vedno traj- no. To mazilo je brez duha, neskončno izdatno, ne zmrz- ne nikdar, se nikdar ne zažalji; odstrani potrebo na- vadnega črnila za škornje in ne pomaže ni rok ni obleke. 1 škatlja na poskušnjo po 50 kr., — 1 škatlja 1/4 klg. po 1 glđ. — 1 škatlja 1 klg. po 3 glđ.

To mazilo za usnje se naročuje istinito samo pri posestniku privilegija Karolu Russ-u na Dunaji 1 Wallfischgasse 3. Zaloga pri gg. Giuseppe fu Fran- cesco Dreossi Cervignano.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljalnice (Monte di pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 10. marcija 1879 začela javna draž- ba (kant) nerešenih zastav IV. četrt leta 1877 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra in decembra 1877.

V Gorici 6. februarja 1879.

Ravnatelj: D. Lovisoni.

Razglas gospodarjem.

Na vertu deželne kmetijske šole v Gorici je več tisoč žlahtnih sadnih drevesc (ja- belka, hruške, češnje, breskve, marelice, orehi, pitani kostanj, pitani lešniki itd raznoverstnih izvrstnih plemen) kakor tudi mnogo lepih gojz- dnih drevesc (n. pr. lipa, javor, jesen, ka- talpa) na prodaj in sicer po zelo znižani ceni, popred 40, 50 in 60 soldov, sedaj 20, 30 in

najlepši cepljenci 40 kr. Tudi se dobivajo po nizki ceni sajenice lepih, slovečih francoskih špargeljnov, smukvice „Ananas“, malenci (frambois), rastline za lišp, kinč vrtov itd.

Kupci naj se nemudoma oglašé pri vrtnarju na vrtu, ali pa pri vodstvu slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici.

Razpis

vincarske službe na Slapu.

Na deželni vino- in sadjerejski šoli na Sla- pu pri Vipavi je za oddati služba vincarja z letno plačo 300 gold., z brezplačnim stanova- njem, in z obestransko odpovedjo na 1/2 leta.

Vincar ima po navodu učiteljev učencem delo kazati, ter jih v praktičnih poskušnjah napeljevati.

Razun zmožnosti slovenskega jezika v go- voru in pisanji je za to službo treba dokazati dovršeno ljudsko šolo in praktično skusenost v vino- in sadjereji.

Prosilci naj v svojih lastnoročno pisanih prošnjah povedo svojo starost z dostavkom, ali so oženjeni in koliko družine imajo ter naj s potrebnimi spričali obložene prošnje pošljejo,

do 2. marcija l. 1879

deželnemu odboru Kranjskemu.

OD DEŽELNEGA ODBORA KRANJSKEGA
v Ljubljani 8. februarja 1879.

Marks	Wir empfehlen	geschätzt
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel,		
Wagendecken (Plachen), Bettenlagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		
„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“		

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana sé sreberno svetinjo pri razstavah v Gorici leta 1854. in v Trstu leta 1871., ravno tako s častnim diplomom pri svetovni razstavi v Mona- kovem l. 1855., v Parizu l. 1855. in na Dunaji l. 1873, z bronteno svetinjo na zadnji svetovni razstavi v Parizu l. 1878, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, katere lepo, mirno in počasi gorijo in prav nič ne kapajo, se ne kidajo in ne onečedijo altarja.

Cena jim je glđ. 2.68 K.o sveče iz čis- tega voska od čebel I. vrste, katere pripo- ročam visokočastiti duhovščini; gl. 2.33 K.o od II. vrste.

Priporoča tudi svoje sveče, ki se imenujejo voščene. (zmes, Kunstwachs), katere so prav enake onim iz Beneške fabrike in kojih zaloga je v Korminu.

Take sveče ki se v Korminu prodajajo za voščene in plačujejo po glđ. 2.40 prodaje podpisani po gl. 1.90 K.o.

Alojzij Bader.

Zalogo mojih sveč ima tudi Štefan Kralj bandar v Kanalu, Janez Soré štacunar v Boveu, Janez Goljevšček novi štacunar v Sežani.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.